

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**МЕТОДИКА ТА ТЕХНІКА КЛАСИЧНОГО ТА ЛІКУВАЛЬНОГО МАСАЖУ**Спеціальність: **І7 «Терапія та реабілітація»**Освітньо-професійна програма: **Фізична терапія, ерготерапія**Код компонента в освітній програмі: **ОК 39**Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**Форма здобуття освіти: **очна (денна)**Рік навчання: **3**Семестр(и): **6**Тип освітнього компонента: **обов'язковий**Навчальний рік: **2027-2028**Обсяг: **4 кредитів ECTS (120 год.)**Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації**Підсумковий контроль: **залік**Пререквізити: **ОК 14, ОК 15, ОК 16, ОК 17, ОК 41**

Кафедра/підрозділ: кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, Філія «Університетська лікарня ХНМУ», вул. Олександра Шпейера, 4, 2 поверх

Керівник освітнього компонента: Буряченко Вадим Анатолійович,
email: va.buriachenko@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ ([Moodle](https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6249))
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6249>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Курс є базовою складовою професійної підготовки бакалаврів спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія». Курс спрямований на формування у здобувачів освіти теоретичних знань та практичних навичок з використання масажу як одного з основних немедикаментозних методів лікування, профілактики та реабілітації.

Вивчення дисципліни забезпечує оволодіння методикою виконання класичного, сегментарно-рефлекторного та лікувального масажу при різних патологічних станах опорно-рухового апарату, нервової та серцево-судинної систем. Особлива увага приділяється безпеці пацієнта, індивідуалізації технік та інтеграції масажу в комплексні програми фізичної терапії.

МЕТА КУРСУ: Метою викладання навчальної дисципліни «Методика та техніка класичного та лікувального масажу» є сформувати у здобувачів освіти знання та практичні вміння застосування масажу для відновлення функцій організму, профілактики ускладнень та покращення якості життя пацієнтів.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Використовувати рухову активність людини для зміцнення та збереження індивідуального та громадського здоров'я шляхом.
- Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зв'язки різних елементів.
- Аналізувати і застосовувати сучасні науково-доказові дані для виконання професійних завдань.
- Визначати симптоми та синдроми; описувати обмеження функціонування пацієнта/клієнта за Класифікатором функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я НК 030:2022 та визначати реабілітаційні інтервенції за Класифікатором медичних інтервенцій НК 026:2021 .
- Застосовувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії; використовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі; оцінювати отриману інформацію.
- Реалізовувати індивідуальну програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії під супервізією фізичного терапевта, уміти здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій та асоційованих з ними обмежень активності та участі.
- Проводити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахів професійну діяльність.

- Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнт допоміжні засоби реабілітації.
- Вербально і невербально спілкуватися з особами та групам співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, зокрема у мультидисциплінарній команді.
- Проводити інструктаж та навчання пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, опікунів.
- Оцінювати результати виконання заходів фізичної терапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (12 год.):

1. Вступ до масажу: історія розвитку масажу в світі та Україні. Класифікація масажу: основні види та їх характеристика.
2. Основи класичного масажу: загальні принципи і правила проведення. Техніка виконання класичного масажу окремих частин тіла.
3. Методика лікувального масажу: загальні положення та відмінності від класичного.
4. Лікувальний масаж при різних нозологіях
5. Лікувальний масаж у дитячій практиці.
6. Масаж як складова фізичної терапії та реабілітації: сучасні підходи.

Перелік тем практичних занять (48 год.):

1. Вступ до масажу: історія розвитку масажу в світі та Україні. Класифікація масажу: основні види та їх характеристика. Основні поняття та термінологія у масажі.
2. Анатомо-фізіологічні основи масажу: шкіра, підшкірна клітковина, м'язи. Показання та протипоказання до застосування масажу.
3. Вплив масажу на серцево-судинну, дихальну та нервову системи.
4. Основи класичного масажу: загальні принципи і правила проведення. Прийоми класичного масажу: погладження, розтирання, розминання, вібрація, ударні прийоми. Техніка виконання класичного масажу окремих частин тіла.
5. Методика лікувального масажу: загальні положення та відмінності від класичного.
6. Лікувальний масаж при захворюваннях опорно-рухового апарату, при захворюваннях внутрішніх органів
7. Лікувальний масаж у дитячій практиці.
8. Сегментарно-рефлекторний масаж: принципи та методика.
9. Точковий масаж: основи техніки та застосування в реабілітації. Самомасаж: принципи, прийоми та значення для профілактики і лікування.
10. Масаж у косметології: види, техніки та особливості проведення.
11. Різновиди спортивного масажу у різних видах спорту. Спортивний масаж: попередній та тренувальний, відновний та передстартовий.
12. Масаж як складова фізичної терапії та реабілітації: сучасні підходи.

Перелік тем самостійної роботи студента (60 год.)

1. Вступ до масажу: історія розвитку масажу в світі та Україні. Класифікація масажу: основні види та їх характеристика. Основні поняття та термінологія у масажі.
2. Анатомо-фізіологічні основи масажу: шкіра, підшкірна клітковина, м'язи.
3. Вплив масажу на серцево-судинну, дихальну та нервову системи.
4. Показання та протипоказання до застосування масажу.
5. Основи класичного масажу: загальні принципи і правила проведення.
6. Техніка виконання класичного масажу окремих частин тіла. Прийоми класичного масажу: погладження, розтирання, розминання, вібрація, ударні прийоми
7. Методика лікувального масажу: загальні положення та відмінності від класичного.
8. Лікувальний масаж при захворюваннях опорно-рухового апарату, при захворюваннях внутрішніх органів.

9. Лікувальний масаж у дитячій практиці.
10. Сегментарно-рефлекторний масаж: принципи та методика.
11. Точковий масаж: основи техніки та застосування в реабілітації.
12. Масаж у косметології: види, техніки та особливості проведення.
13. Різновиди спортивного масажу у різних видах спорту. Спортивний масаж: попередній та тренувальний, відновний та передстартовий
14. . Самомасаж: принципи, прийоми та значення для профілактики і лікування.
15. Масаж як складова фізичної терапії та реабілітації: сучасні підходи.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: Навчання здійснюється з використанням лекційних занять з мультимедійною підтримкою, практичних занять з демонстрацією обладнання та проведенням процедур, проблемно-орієнтованого навчання (аналіз клінічних випадків), імітаційних та рольових вправ (робота у групах за ролями: фізіотерапевт, пацієнт, асистент), методу проєктів (розробка індивідуального плану фізіотерапії для пацієнта). Використовуються елементи дистанційного навчання з доступом до відеоматеріалів, електронних протоколів та інтерактивних тестів.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. залік

Оцінка з дисципліни (ОД). ОД = ЗНД + ІЗ

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Безугла Л.В., Кіріанова Л.О. Основи класичного масажу: навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів. – Харків: ХНМУ, 2020. – 128 с.
2. Вакуленко Л. О., Вакуленко Д. В. Лікувально-реабілітаційний масаж : навч. посіб. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2023. — 340 с.
3. Вербовий Є.О., Синьов В.Л. Масаж: навчальний посібник. – Тернопіль: ТНМУ, 2020. – 256 с.
4. Дубровський В.І., Дубровська А.В. Лікувальний масаж: підручник. – Київ: Олімпійська література, 2020. – 480 с.
5. Єфіменко П. Б., Каніщева О. П., Сверчкова О. В. Масаж дорослих і дітей : навч. посіб. – К.: Медицина, 2023. – 215 с.
6. Корягін О.С., Шевчук В.Г. Масаж у реабілітації: навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 312 с.
7. Цивка Л.М., Головач І.Ю. Спеціальний масаж у неврології: навчальний посібник. – Львів: Магнолія, 2020. – 176 с.

Зав. кафедри спортивної, фізичної
та реабілітаційної медицини,
фізичної терапії, ерготерапії

Олена МАРКОВСЬКА